

Odbor za Ustav, Poslovník
i politički sustav
Klasa: 400-06/14-02/20
Urbroj: 6521-1-14-01

Zagreb, 28. svibnja 2014.

Na temelju članka 123. stavka 2. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09.), te sukladno članku 166. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj 81/13), Odbor za Ustav, Poslovník i politički sustav Hrvatskoga sabora na sjednici održanoj 28. svibnja 2014. donio je

ODLUKU

o povratu sredstava za redovito godišnje financiranje iz državnog proračuna

I.

Poništava se:

1. Odluka ovoga Odbora o gubitku prava na redovito godišnje financiranje iz državnog proračuna od 9. travnja 2013. godine, Klasa: 402-01/13-01/10, Urbroj: 6521-1-13-02.
2. Odluka ovoga Odbora o gubitku prava na redovito godišnje financiranje iz državnog proračuna od 17. rujna 2013. godine, Klasa: 402-01/13-01/17, Urbroj: 6521-1-13-05 u dijelu koji se odnosi na točku I. podtočku 1.

II.

Sredstva koja nisu isplaćena u drugom tromjesečnom razdoblju za travanj – lipanj 2013. godine, na temelju Odluke ovoga Odbora iz točke I. podtočke 1. ove Odluke, isplatiti će se:

1. Socijaldemokratskoj partiji Hrvatske
2. Vladimiru Bileku, Hrvatska narodna stranka - liberalni demokrati
3. Furiu Radinu, nezavisnom zastupniku.

Sredstva koja nisu isplaćena u četvrtom tromjesečnom razdoblju za listopad – prosinac 2013. godine, na temelju Odluke ovoga Odbora iz točke I. podtočke 2. ove Odluke, isplatiti će se:

1. Hrvatskoj stranci umirovljenika.

III.

Ova Odluka objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu danom donošenja.

OBRAZLOŽENJE

Na temelju članka 42. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe („Narodne novine“, broj: 24/11., 61/11. i 27/13.), ovaj Odbor je donio odluke o gubitku prava na redovito godišnje financiranje iz državnog proračuna i to 9. travnja 2013. godine, Klasa: 402-01/13-01/10, Urbroj: 6521-1-13-02 i 17. rujna 2013. godine, Klasa: 402-01/13-01/17, Urbroj: 6521-1-13-05. Predmetnim odlukama je, između ostalog, utvrđeno kako se osobama navedenim u točki II. ove Odluke neće isplatiti sredstva namijenjena za redovito godišnje financiranje iz državnog proračuna.

Socijaldemokratska partija Hrvatske, zastupana po Vesni Alaburić, odvjetnici iz Zagreba, podnijela je Ustavnom sudu Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Ustavni sud), Prijedlog za ocjenu suglasnosti članka 42. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe („Narodne novine“, broj: 24/11., 61/11. i 27/13. – u daljnjem tekstu Zakon) s Ustavom Republike Hrvatske. U navedenom Prijedlogu je istaknuto kako odredba članka 42. predmetnog Zakona nije u suglasnosti s člankom 16., a u vezi s člancima 6. i 43. Ustava Republike Hrvatske.

Postupajući po citiranom Prijedlogu Socijaldemokratske partije Hrvatske, Ustavni sud je 20. prosinca 2013. donio Odluku broj U-I-2986/2013 („Narodne novine“, broj: 2/14.), kojom je ukinuo članak 42. Zakona.

Obrazlažući predmetnu Odluku Ustavni sud je utvrdio kako je za ocjenu ustavnosti odredbe članka 42. Zakona, mjerodavna odredba članka 3. Ustava Republike Hrvatske kojom je određeno kako su političke stranke i sloboda njihovog osnivanja posljedica demokratskog višestranačkog sustava kao najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske. Također, odredbom članka 6. Ustava Republike Hrvatske određena je sloboda osnivanja političkih stranaka te javno polaganje računa o porijeklu sredstava i imovine. Osim navedenih odredbi, odredba članka 43. Ustava Republike Hrvatske uređuje slobodu udruživanja „...radi zaštite njihovih probitaka ili zauzimanja za socijalna, gospodarska, politička, nacionalna, kulturna

ili druga uvjerenja i ciljeve...“. Naglašava kako i odredba članka 11. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Narodne novine – Međunarodni ugovori“, broj 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst, 8/99. – ispravak, 4/02. i 1/06.), određuje slobodu udruživanja te slobodu ostvarivanja tog prava te da političke stranke imaju „...specifične, pravno utemeljene funkcije u izbornim procesima i u oblikovanju javnih politika i javnog mnijenja...“.

Ustavni sud u predmetnoj Odluci uspoređuje „legalan cilj“ kojeg odredba članka 42. Zakona treba postići te poštovanje načela razmjernosti, ovisno o težini propusta i specifičnim okolnostima i činjenicama svakog pojedinog slučaja. U tom smislu ističe kako „...osporena zakonska mjera propisana člankom 42. stavkom 1. ZoFPAIP-a¹, ima legitimni cilj u javnom interesu. To je poticanje pravne i financijske discipline političkih stranaka...“. Međutim, kada je riječ o poštovanju načela razmjernosti Ustavni sud naglašava kako „administrativna sankcija“ propisana u odredbi članka 42. Zakona „...ne poštuje taj ustavni zahtjev jer težinu sankcije ne čini ovisnim o okolnostima pojedinog slučaja ni o duljini trajanja formalne povrede Zakona.“. Naime, Ustavni sud podsjeća kako odredba članka 16. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske izriekom propisuje načelo razmjernosti u smislu da „...svako ograničavanje slobode ili prava mora biti razmjerno naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju.“. Nadalje navodi kako su „...materijalne osnove političkih stranaka bitne za njihovo djelovanje jer o političkim strankama ovisi ostvarenje demokratskog višestranačkog sustava...“ koje je ujedno najviša vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske.

Također naglašava kako je odredbom članka 42. propisana mogućnost administrativne sankcije „neovisno o prekršajnoj odgovornosti“. Međutim, postoje dvije temeljne razlike između administrativne sankcije i prekršajne kazne. Naime, kod administrativne sankcije radi se o trajnom i nepovratnom gubitku prava i ona se određuje neovisno o okolnostima slučaja dok se kod prekršajne kazne radi o obvezi plaćanja novčane kazne u određenom iznosu koja se određuje ovisno o okolnostima konkretnog slučaja, što je u skladu s ustavnim zahtjevom razmjernosti ovisno o naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju. Navodi kako je zakonodavac slobodan, s obzirom na navedeno „...sam procjenjivati opravdanost i svrsishodnost kumuliranja prekršajnih i administrativnih sankcija za iste povrede ZoFPAIP-a...“ te ističe kako je „...Ustavni sud dužan upozoriti na potrebu stroge razmjernosti kumulativnog (administrativnog i prekršajnog) sankcioniranja političkih stranaka za iste povrede zakona, ali i na neprihvatljivost propisivanja takvih administrativnih sankcija iza kojih bi se zapravo krila (još jedna) prekršajna kazna.“

Dana 20. siječnja 2014. Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav zaprimio je Prijedlog Socijaldemokratske partije Hrvatske za poništenje Odluke Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav, Klasa: 402-01/13-01/10, Urbroj: 6521-1-13-02 od 9. travnja 2013. o gubitku prava na redovito godišnje financiranje iz državnog proračuna.

---

¹ Ustavni sud u Odluci od 20. prosinca 2013., broj U-I-2986/2013, skraćuje naziv Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe („Narodne novine“ broj 24/11., 61/11. i 27/13.).

Odbor je 3. travnja 2014. zaprimio podnesak Hrvatske stranke umirovljenika kojim se predlaže „ *donošenje odluke o isplati uskraćenih sredstava za razdoblje od listopada do prosinca 2013.*“, a 13. svibnja 2014. zaprimio zahtjeve Vladimira Bileka i Furia Radina za povratom oduzetih sredstava za redovito godišnje financiranje iz državnog proračuna.

Imajući u vidu da je pravni temelj za uskratu sredstava navedenim političkim strankama, odnosno nezavisnim zastupnicima otpao, budući da je članak zakona koji je bio temelj izricanja administrativne sankcije ukinut, Odbor je prihvatio zahtjeve podnositelja te je odlučio kao u točkama I. i II. ove Odluke.

S obzirom da će stupanjem na snagu ove Odluke biti poništene izrečene administrativne sankcije, Odbor je mišljenja da više nema eventualnih zapreka za vođenje prekršajnog postupka pred nadležnim tijelom za postupanje koje je bilo predmet izricanja ovih mjera.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove Odluke nije dopuštena žalba, ali se u roku od 30 dana od dana dostave može podnijeti tužba nadležnom upravnom sudu.

PREDSJEDNIK ODBORA

Peđa Grbin

Dostaviti:

1. Socijaldemokratska partija Hrvatske
2. Vladimir Bilek, Hrvatska narodna stranka - liberalni demokrati
3. Furio Radin, nezavisni zastupnik
4. Hrvatska stranka umirovljenika
5. Ministarstvo financija
6. Državni ured za reviziju
7. Pismohrana